Anmälan till socialtjänsten, orosanmälan

Enligt Socialtjänstlagen (19 kap 1 § SoL), om barn under 18 år som far illa eller misstänks fara illa

Innehåll

Syfte och omfattning 1
Beskrivning och genomförande av anmälan 2
Vem ska anmäla 2
När ska anmälan ske 2
När ska vårdnadshavare/ barnet själv informeras 2
Hur ska anmälan göras 3
När barnet är patient 3
När vårdnadshavare är patient 3
När ett syskon är patient 4
Hur ska anmälan dokumenteras 4
När barnet är patient 4
När förälder eller syskon är patient 4
Det ofödda barnet 5
Kontakt med socialtjänsten 5
Läs mer 6
Dokumenthistorik 6

Syfte och omfattning

Denna instruktion för orosanmälan vid misstanke eller kännedom om att ett barn far illa omfattar alla anställda i privat och offentlig hälso- och sjukvård och tandvård inom Uppsala län

Beskrivning och genomförande av anmälan

Vem ska anmäla

Alla anställda inom hälso- och sjukvården är skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten om de i sitt arbete får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Anmälningsskyldigheten gäller alla anställda oberoende av yrke och arbetsuppgifter. Denna skyldighet är personlig och kan inte delegeras eller remitteras bort.

När ska anmälan ske

Anmälan ska göras genast när den anmälningsskyldige får kännedom eller misstänker att ett barn far illa. Det kan vara vid ett besök som gäller barnet själv, men även när en vårdnadshavare söker vård för egen räkning och misstanke finns att medföljande/ hemmavarande barn far illa eller misstänks fara illa. Om det finns flera barn i hemmet som kan misstänkas fara illa ska anmälan göras för alla barn.

Att anmäla sin oro för ett barn är ett sätt att ta ansvar för barnet och uppmärksamma socialtjänsten på situationen. Som anmälare behöver du inte vara säker på att barnet far illa, det räcker att du misstänker det. Det är socialtjänsten som ska utreda barnets situation och bedöma om barnet behöver det skydd eller stöd som de förfogar över. Det är barnets behov som är utgångspunkten för om anmälan ska göras, inte hänsynen till föräldrarna.

Ny anmälan kan göras vid varje nytt vårdtillfälle och även om anmälaren har kännedom om att socialtjänsten har en pågående utredning eller insatser. Det är inte anmälarens uppgift att utreda och avgöra allvaret i barnets situation, det är socialtjänstens skyldighet.

När ska vårdnadshavare/ barnet själv informeras

Det finns ingen skyldighet att informera vårdnadshavare eller barnet själv om att en orosanmälan görs, men i de flesta fall bör vårdnadshavaren informeras. Om vårdnadshavare informeras är det viktigt att de informeras att det inte är en polisanmälan utan en orosanmälan till kommunens socialtjänst som görs. Vid osäkerhet tas kontakt med socialtjänsten, detta kan göras anonymt.

Vid misstanke om brott, till exempel våld (inklusive bevittnat våld) ska inte vårdnadshavare eller barnet själv informeras om anmälan.

Hur ska anmälan göras

När barnet är patient

Anmälningsblanketten finns under blanketter i Cosmic, Anmälan enligt socialtjänstlagen 19 kap. Där fylls den i, signeras och skrivs ut. Utskriften skickas per post till socialtjänsten i den kommun barnet är folkbokförd. Blanketten kan ses som hjälp/vägledning till vilken information som ska ingå vid en anmälan, men alla fält är inte obligatoriska. Anmälarens namn, arbetsplats och telefonnummer ska framgå.

Anmälningsblanketten finns även i utskrivbar form med länk nedan för de arbetsplatser som inte har tillgång till Cosmic.

Uppsalas och Enköpings kommuner har en e-tjänst där en anmälan kan göras. Tänk på att om anmälan görs denna väg blir den inte journalförd. Därför är det att föredra att anmäla via Cosmic.

Inom tandvården ska orosanmälan göras till socialtjänsten på samma indikation som inom övrig hälso- och sjukvård. Tandvården anmäler även vid upprepade uteblivanden då vårdnadshavaren trots påminnelser inte vidtagit åtgärder som möjliggör att ge barnet vård. I T4-journalen nås anmälningsblanketten till socialtjänsten via Hjälp. Mer information riktad till Folktandvården personal kan läsas i "Rutin för barn som far illa, FTV", Region Uppsala.se(pdf).

Även barnhälsovården ska vid upprepade uteblivna besök göra orosanmälan till socialtjänsten, se rutin i Rikshandboken.

Anmälan görs till socialtjänsten i den kommun där barnet är folkbokförd. Om du inte vet var barnet bor kan socialtjänsten informera om i vilken kommun barnet är folkbokförd. Anmälan görs skriftligt. Vid brådskande eller akuta fall ska den göras muntligt till socialtjänsten alternativt socialjouren. Vid muntlig anmälan ska alltid en skriftlig anmälan insändas så snart som möjligt.

Vid misstanke om brott har personalen rätt, men inte skyldighet, att göra en polisanmälan. Sekretessen bryts av rätten att anmäla även för brott begångna av normalgraden, till skillnad från brott mot vuxna där det ska vara av grova graden.

Länk för enheter utan tillgång till Cosmic: Anmälan enligt Socialtjänstlagen 19 kap 1 §

När vårdnadshavare är patient

När vårdnadshavare är patient ska inte anmälan göras via Cosmic. Då ska den anmälningsblankett användas som finns i utskrivbar form med länk ovan. Denna kan även användas då vårdgivaren inte vet barnets identitet. Uppsala och Enköpings kommuner har en e-tjänst där anmälan även kan göras. I Cosmic på patientkortet kan vårdgivaren se vårdnadshavarens barn. Detta syns dock inte om barnet har skyddad identitet.

När ett syskon är patient

När ett syskon är patient ska inte anmälan göras via Cosmic. Då ska den anmälningsblankett användas som finns i utskrivbar form med länk ovan. Denna kan även användas då vårdgivaren inte vet barnets identitet. Uppsalas och Enköpings kommuner har en e-tjänst där anmälan även kan göras.

Hur ska anmälan dokumenteras

När barnet är patient

Är anmälan skriven via blanketter i Cosmic sparas den automatiskt. Registrera om möjligt åtgärdskod (KVÅ) GD008 i patientjournalen. De symtom eller tecken som har observerats och som väckt misstanke om att ett barn far illa ska dokumenteras i journalen. Om anmälan är gjord via den utskrivbara blanketten eller Uppsalas eller Enköpings kommuners s e-tjänst ska det skrivas in i journalen att anmälan är gjord. Anmälningsblanketten skrivs ut i två exemplar av den som gör anmälan. Det ena exemplaret postas av anmälaren med adress till den socialtjänst det gäller. Det andra exemplaret lämnas till administratör med behörighet inom diariet Public 360.

Om det finns misstanke om brott måste den information som registreras i Cosmic anges under de dolda sökord som finns: tidiga hypoteser, utsatt för våld, känsliga uppgifter eller farlighet eller annat våld. Då får inte heller åtgärdskoden (KVÅ) GD008 registreras. Möjlighet till försegling och blockering av journalen finns också vid orosanmälan men att försegla/blockera journalen via 1177 kan bli en signal om att information som undanhålls vårdnadshavaren finns i journalen. Själva blanketten i Cosmic syns inte i journalen på nätet.

När en orosanmälan är gjord inom Folktandvården registreras detta genom att statusfrasen ”Orosanmälan skickad till Socialtjänsten” läggs in i en dagganteckning.

När förälder eller syskon är patient

Om förälder eller syskon är patient ska anmälan registreras i diariet, för offentliga vårdgivare Public 360 och för privata vårdgivare i deras eget patientdiarium. Den får inte dokumenteras i barnets journal eftersom barnet inte är patient. Anmälan får inte heller dokumenteras i förälders eller syskons journal därför att uppgift om annan person inte får finnas i en journal. Däremot ska det av patientens journal framgå att en anmälan är gjord till socialtjänsten och vilka symtom eller tecken som har observerats som väckt misstanken. Anmälningsblanketten skrivs ut i två exemplar av den som gör anmälan. Det ena exemplaret postas av anmälaren med adress till den socialtjänst det gäller. Det andra exemplaret lämnas till administratör med behörighet inom diariet Public 360.

Ärendet och ärendedokumenten som skapas i diariet ska beläggas med sekretess enligt 25 kap 1 § i Offentlighets- och sekretesslagen – Sekretess till skydd för enskild i verksamhet som avser hälso- och sjukvård mm. För de vårdförvaltningar som har egna patientdiarier ska ärendet och dokumenten registreras i detta.

Hanteringsanvisning för Lasarettet i Enköping och Nära vård och hälsa

Papperskopia på orosanmälan överlämnas till registrator som diarieför handlingen. Datumet på anmälan anges som expedieringsdatum.

Hanteringsanvisning Akademiska sjukhuset

Papperskopia på orosanmälan överlämnas till verksamhetsområdets lokala registrator för diarieföring. Datumet på anmälan anges som expedieringsdatum. Orosanmälningarna kan med fördel diarieföras i samlingsärenden per år.

Hanteringsanvisning privata vårdgivare

Alla vårdgivare ska ha ett eget patientdiarium. En anmälan när förälder eller syskon är patient ska registreras i detta patientdiarium.

Det ofödda barnet

Anmälningsskyldigheten gäller inte ofödda barn. Det finns dock en möjlighet att utan hinder av sekretess lämna uppgifter till socialtjänsten till skydd för ett väntat barn. Sekretessen hindrar heller inte att kontakta andra delar av vården, som förlossning eller barnavårdscentral.

Kontakt med socialtjänsten

Den som omfattas av anmälningsskyldigheten kan inte vara anonym. Däremot kan anmälaren samråda med socialtjänsten utan att röja identiteten på barnet. Vid osäkerhet om en anmälan ska upprättas bör samråd med erfaren kollega, närmaste chef, barnskyddsteamet eller socialtjänsten ske. Vid samråd kan ärendet vara avidentifierat. Sådant samråd får aldrig fördröja en nödvändig anmälan.

Samtliga anställda har skyldighet att lämna socialtjänsten alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredningen av ett barns behov av skydd även om anmälan är gjord av någon annan eller om socialtjänsten inlett en utredning på eget initiativ.

Anmälaren kan begära att socialtjänsten återkopplar om att utredning har inletts, inte har inletts eller redan pågår. Socialtjänsten har rätt att neka återkoppling om de anser det vara olämpligt.

Läs mer

För barnhälsovården: Barn som riskerar att fara illa - översikt / Tecken på att barn far illa, rikshandboken-bhv.se

Stöd till anmälningsskyldiga från Socialstyrelsen.

Gällande anmälningsskyldighet från Socialstyrelsen: Anmälan till socialtjänsten vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa - Socialstyrelsen.se

Dokumenthistorik

Författare: Gabriel Otterman ÖL Barnsjukhuset 2016

Revideringsdatum: 2020-06-08 Inge Bruce chefsläkare. Hela dokumentet omgjort efter samråd med barnskyddsteamet, barnhälsovården och Barnombudsmannen.

2020-08-27: Alternativet att faxa blankett till socialtjänsten är struket.

2021-05-12: Förtydligande av handläggning och dokumentation beroende på vilken part som är patient samt hanteringsanvisning för diarieföring.

2021-11-18 Inge Bruce chefsläkare justerat gällande diarieföring, Uppsala kommuns e-tjänst för anmälan samt förtydligande gällande syskon eller vårdnadshavare som patient.

2023-09-25: Inge Bruce chefsläkare, förtydligande gällande dokumentation samt att Enköpings kommun har en e-tjänst för anmälan. Tillgänglighetsanpassad

2024-06-24 Vilhelm Arvhult. Dokumentet har tillgänglighetsanpassats.

2026-02-18 Granskat av Gabriel Otterman.

2026-09-16 Karin Sundequist. Justering av lagrumshänvisning och åtgärdande av felaktiga länkar.